

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA
ლიცენზიებისა და ნებართვების დეპარტამენტი
DEPARTMENT OF LICENSES AND PERMITS

საქართველო, 0114, გულუას ქა, ტელ. 72 72 08

ვ ა მ ტ კ ი ც ე ბ
ლიცენზიებისა და ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

ვიორგი ცხაკაია
(სახელი, გვარი)

(ბეჭდოვნა)

ბ. ა.

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 44

24 12 2007 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – ყარადაღ-თბილისის 471,8 - 473,3 კმ. მდ. მტკვრის საპაერო გადასასვლელის 500 მმ მაგისტრალური გაზსადენის რეაბილიტაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“, ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილი 21
3. განხორციელების ადგილი – გარდაბნისა და მარნეულის რაიონები, მაგისტრალური გაზსადენის ყარადაღ-თბილისის 471,8 - 473,3 კმ
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი - 27.11.07
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „გამა“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე განსახილველად წარმოდგენილია ყარადაღ-თბილისის 471,8 - 473,3 კმ. მდ. მტკვრის საპროექტო გადასასვლელის 500 მმ მაგისტრალური გაზსადენის რეაბილიტაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

ყარადაღ-თბილისის გაზსადენის მდ. მტკვარზე საპროექტო გადასასვლელის საპროექტო უბანი განთავსებულია მარნეულის ვაკის ჩრდილო-აღმოსავლეთ კიდეში მდებარე სოფ. ილმაზლოსა და გარდაბნის ვაკის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში არსებულ ქვემო კაპანახის შორის.

დაგეგმილი საქმიანობის მიზანია ყარადაღ-თბილისის 471,8 - 473,3 კმ. მდ. მტკვრის საპროექტო გადასასვლელის 500 მმ მაგისტრალური გაზსადენის რეაბილიტაცია, რისთვისაც გათვალისწინებულია არსებული გადასასვლელის დაზიანებული კონსტრუქციის დემონტაჟი და ახალი გადასასვლელის მშენებლობა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით მდინარე მტკვრის გადაკვეთაზე მდინარის კალაპოტში არსებული ბურჯები დეფორმირებულია და აღდგენას არ ექვემდებარება, ხოლო გაზსადენის 500მმ-იანი მილი განსახილველ მონაკვეთზე აღარ არსებობს. ყარადაღ-თბილისის 500მმ-იანი მაგისტრალური გაზსადენის რეაბილიტაციის პროექტის განხორციელებისათვის აუცილებლობას წარმოადგენს მდინარე მტკვარზე ძველი საპროექტო გადასასვლელის ნაცვლად ახალი გადასასვლელის მოწყობა.

პროექტით გათვალისწინებული გაზსადენის საპროექტო გადასასვლელი მდინარე მტკვრის გადაკვეთაზე მარცხენა მხრიდან უერთდება მიწისქვეშა გაზსადენს დიამეტრით 700მმ, მარჯვენა მხრიდან კი - 500მმ-იან არსებულ მილსადენს. არსებული ონკანები უქმდება და მათ ნაცვლად ეწყობა ახალი ონკანები.

სარეაბილიტაციო სამუშაოების დაწყება დაგეგმილია 2008 წლის დასაწყისში და გაგრძელდება 4-5 თვის განმავლობაში.

ტექნოლოგიური სქემით მდინარის კალაპოტში სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე წარმოებს მოსამზადებელი სამუშაოები: მისასვლელი გზებისა და სამშენებლო მოედნების მოწყობა, დროებითი ნაგებობების მოწყობა. მშენებლობა მიმდინარეობს ორ ეტაპად:

I ეტაპზე მშენებლობა წარმოებს მდინარის მარცხენა ნაპირზე, წყლის გადაგდება ხდება მდინარის მარჯვენა ნაპირისკენ გრუნტის დამბის საშუალებით, რომლის მოწყობა ხდება ბულდოზერით, ადგილობრივი გრუნტის მოზენვის საშუალებით.

მდინარის კალაპოტის დაცულ ნაწილში ხდება საპროექტო მილსადენის ღერძის გასწვრივ ტექნოლოგიური ავტოგზის მოწყობა. აღნიშნული ტექნოლოგიური ავტოგზიდან ხდება საპაერო გადასასვლელის ბურჯების მშენებლობა და მილის მონტაჟი ბურჯებზე. მდინარის მარცხენა ნაპირზე მშენებლობის დაძაფრების შემდეგ ხდება გრუნტის დამბის მოშლა და ნახევარკუნძულის მოწყობა მარჯვენა ნაპირზე.

მშენებლობის II ეტაპზე მდინარის მარცხენა ნაპირზე ეწყობა ტექნოლოგიური ავტოგზა ისევე როგორც პირველ ეტაპზე მდინარის მარცხენა ნაპირზე. I და II ეტაპზეც ბურჯების მშენებლობა მიმდინარეობს ტექნოლოგიური ავტოგზიდან.

წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში განხილულია სამუშაოების ჩატარებისას გარემოზე ზემოქმედების ფაქტორები, კლიმატი და მეტეოროლოგიური პირობები, გეოლოგიური და ხეისმური, საინჟინრო გეოლოგიური და ჰიდროგეოლოგიური, ჰიდროლოგიური პირობები. შესწავლილია ბუნებრივი რადიაციული ფონი, ფლორა და ფაუნა, ჩატარებულია პროექტის განსორციელების ალტერნატიული ვარიანტების ანალიზი.

ექსპერტიზის პროცესში დამოუკიდებელი ექსპერტების მიერ გამოთქმული შენიშვნები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დახკუნის III თავს.

III. პირობები

1. ყარაღალ-თბილისის 471,8 - 473,3კმ მონაკვეთზე ხე-მცენარეების მოჭრის საკითხი შეთანხმდეს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს სატყეო დეპარტამენტთან;
2. გაზსადენის რეაბილიტაციისა და ფუნქციონირების პერიოდში განხორციელდეს ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები;
3. სამუშაოების დამთავრების შემდეგ მოხდეს ნიადაგის დაზიანებული ფენის რეკულტივაცია;
4. საქმიანობის განხორციელების შედეგად წარმოქმნილი სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა მოხდეს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან შეთანხმებულ ადგილზე;

IV. დასკვნა

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“-ს მიერ წარმოდგენილი „ყარადაღ-თბილისის 471,8-473,3კმ. მდ. მტკვრის საპაერო გადასასვლელის 500 მმ მაგისტრალური გაზსადენის რეაბილიტაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“-ს მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობების გათვალისწინების შემთხვევაში.

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცეს განუსაზღვრელი ვადით.

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის
საექსპერტო კომისიის თავმჯდომარე:

ნ. ხუციშვილი

ნ. ხეცურიანი

(სახელი, გვარი, ხელმოწერა)